

pedagógiai tevékenységüket a pozitív ker. világnézetre nevelés jegyében beállítani», hogy a tanulók tudatában «a magunk világnézetének olyan centrális helyzetet biztosítsunk, hogy onnét semmiféle ellenséges támadás kimozdítani ne bírja». Érdekes és tanulságos mindaz, amit a szerző elmond, hogy t. i. nem elég a vallástanításra hagyni e feladatot, hanem a profán tárgyak tanítótól is ily irányú együttműködést kell kívánni, s lényeges részt kell adni a ker. világnézet kialakításában a természettudományi elemeknek és a jól kezelt történettanításnak. Csak az egész nevelő testület egyirányú munkája teremtheti meg a szerző kívánta eredményt, az bizonyos. Meglepő azonban e higgadt fejtegetésnek az a része, mely szerint az «antiklasszikus áramlat» «antikrisztianus megokolással» akarja kiirtani «az ideáлизmus szolgáltatásában álló klasszikus oktatást»: «a reformtörekvések főmozgatója éppen a lehangosabb szóvivőknél nem az iskola és az élet viszonyának bensőbbé tétele, még csak nem is a valódi természettudomány szolid eredményeinek bevitele az iskolába, hanem a klasszikus kultúrával és oktatásával szorosan összeforrott keresztény világnézet egyik erősségének lerombolása». Ez az állítás aligha igazolható; valamint az sem, hogy «egész emberek» nevelése a klasszikus nyelvek nélkül nem lehetséges, ami e fejtegetés egyik pontjának egyenes következménye. Általában az előadó is, a Kath. Tanáregyesület közgyűlését üdvözlő főpap is kizárólagosan kath. egyházi szempont alá helyezte a középiskolai reform ügyét (id. füzet 121. l.).

Polgárság nevelése. Az Uránia Tud. Egyesület közgyűlésén *Molnár Viktor* az idén két, fontos kérdést fejtegetett. (Uránia, 1914, 4. sz.) Egyik: külföldön élő véreinknek a nemzeti művelődés közösségében való megtartása; másik: magyar polgárság nevelése. A beszéd eszerint mintha nem volna szoros kapcsolatban a pedagógiával. S mégis felhívjuk rá a figyelmet, mert gondolatmenete nagyon beleillik a tágabb értelmezésű pedagógiába. Azt sürgeti, amit tavaly is: az iskolát alakítsuk át; a polgári szellem csak úgy fejlődhetik ki, ha erre az állami élet minden tényezője, tehát az iskola is, tudatosan és rendszeresen közreműködik. Erős polgárság fejlesztését és a künn élő százazrekkel való kulturális és gazdasági összeköttetés szervezését nemzeti létünk kérdésének tartja.

A tanítóképzés reformja. Svájci tanítóképzők tanulmányozásáról írt beszámolóját *Szöllösi István* a magyar képzőkre vonatkozó kívánságokkal végzi (Magyar Tanítóképző 1914, 3. sz.). Kívánja ő is az 5. évfolyamot, a tudományos munkához való kedvnek erősítését, több iskolában való rendszeres látogatásokat, a tanárképzés teljes kiépítését, a gyakorlóisk. tanító tudományos képzését és képesítését, a tanulók számának korlátozását (30-ra), a tanítóképzés reformjának a

középiskoláival való összekapcsolását, a népiskolával szorosabb kapcsolatot, a szakszerű ellenőrzésnek a mai szakfelügyelőség személyi és hatásköri kibővítésével országosan egységes szervezését addig is, míg az egész tanítóképzés és képzés egységét a törvényhozás megalkotja. Végül óhajtja, hogy a tanítók számára minden tanítóképzőben legyen továbbképző tanfolyam, amelyen az újabb munkák ismertetése, új mozgalmak megvitatása biztosítsa a folytonos haladást. A több közlésekből álló dolgozat tele van figyelemre méltó gondolatokkal. A gyakorlóiskolai tanítók képzését e számban külön is tárgyalja *Mohar József*. Kitűnő vagy legalább jeles oklevélű és legalább három évig sikeresen működő tanítók vétessenek fel a tanárjelöltek kollegiumába s itt, az egyetemen és egy elemi tanítóképzőintézetben két évig tanulmányozzák a filozófiát, pedagógiát, a népiskolai tanítás gyakorlatát s külön vizsgálaton szerezzenek képzést. — Mindezek a kérdések nyilvánvalóan messzeható jelentőségűek. Sok oldalú és mély megvitatásuk kívánatos. Jó lenne, ha a képzések szaporítása nélkül lehetne ezeket megoldani. A tudományos műveltség természetesen követelmény, de az ilyen színű képzés megszerzése még nem biztosíték afelől, hogy az illetők jó tanítói lesznek a gyakorló iskolának.

Iskola és egészség címmel *Tuszkai Ödön* összefoglalja azokat a javaslatokat, melyeket a középiskola reformjával kapcsolatban az egészségtanra vonatkozóan megvitatás alapjává szeretne tenni (Új Élet, 1914, 3. sz.). Kívánja minden középfokú iskolában iskolaorvos és egészségtan-tanár állandó alkalmazását, kinek ez főfoglalkozása legyen; ezek részére külön státusz és külön központi vezetőség létesítését; az iskolaorvosok külön minősítését, melyben «a tanítás módszertana és gyakorlati kiművelése» (!) is ott legyen. Az egészségtan tanítását kötelezővé tenné a VII. o.-ban heti 1 órán; kíván továbbá «az illető osztály egészségügyi szükségleteinek megfelelő egészségügyi előadásokat, az I—IV. és VIII. o.-ban havi 1, az V—VI. o.-ban havi 2 órán». Az iskolaorvos feladata: minden tanulóra való egészségi felügyelet, baleset vagy hirtelen rosszullét esetén díjtalan gyógyítás, ami egyébként is feladata olyanokra nézve, akiknek házi orvosuk nincs. Hevesen tiltakozik végül az író az ellen, hogy *nem-orvos* tanítsa az egészség-tant, mely «szomorú sorsra jutna, ha tantárgy lenne a tantárgy mellett, melyet «utasítás» alapján végrehajtanának a fiúkon». — A kérdés nagyon fontos; szeretnők már egyszer *Fodor József* erélyének és mély belátásának újra ébredését, hogy az *egészségre nevelés* szempontjából e kérdés az egész nemzet jövője érdekében szegeleltre jusson. Ezt csak akkor remélhetjük, ha általánosabb lesz az a felfogás, hogy ez nem külön, iskolaorvosi, hanem egyetemés, nevelési probléma, amelyet a legkiválóbb iskolaorvosi kar sem tudhat megoldani az egész